STAND DER MAAN.
6 Maart ..... VOLLE MAAN.
13 » ..... LAATSTE KWARTIER.
21 » ..... NIEUWE MAAN.
28 » ..... EERSTE KWARTIER.

WATERGETIJEN.
Hoog Water. Laag Water.
13 WOENSDAG ... 's morg. 12-00 's av. 6-00
14 DONDERDAG ... » 12-45 » 6-45
15 VRIJDAG ... » 1-30 » 7-30
16 ZATURDAG ... » 2-15 » 8-15

SURINAAMSCHE COURANT.

Ao. 1833. WOENSDAG, DEN 13den MAART. No. 21.

PARAMARIBO.

ADVERTENTIËN.

(5573) De AMBTENAREN, provisioneel belast met het Departement der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, zullen op Woensdag den 20sten dezer, des namiddags ten *vier* uren, in een der Gebouwen binnen het Fort *Zeelandia*, door den Vendumeester M. A. KEIJSER, publiek doen verkoopen:

Mans- en Vrouwen Kleederen; Mahoniehouten Meubelen; een extra Goud Zak-Horologie; eenig Zilverwerk; blokken Mahoniehout, enz., enz.; aankomende den Boedel wijlen JOHANNA HENRIETTA VAN SCHNAFSKI, Weduwe NICOLAAS HERMANUS MUIJSKEN.

Paramaribo, den 13 Maart 1833.
C. A. FISCO,
2de Commies.

(8093) N. L. BRAAM, Exploicteur bij het *Geregtshof* der kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag, den 15den Maart 1833, des morgens *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Slaven, met namen: AMBROSE, KLAARTJE, FREDERICA, MARIA, CHRISTIAAN en CHARLES; aankomende PLANTINA VICTORINA GELDERLIN, geboren SONCRIS.

Paramaribo, den 9 Maart 1833.

(8113) VERKOOP BIJ EXECUTIE, ten overstaan van den Adjunct Griffier bij het Geregtshof te *Suriname*, van:

De Slaven: ANTONIJ, CHARLES en JAN; aankomende J. J. van LOBBRECHT.

Deze Executive Verkooping zal plaats vinden op HEDEN, den 13den dezer, 's voormiddags ten *negen* uren, voor het lokaal van het Geregtshof.

Het Proces-Verbaal van arrest of inbeslagneming, ligt ter *visie* ter Griffie van het Geregtshof.

Paramaribo, den 13 Maart 1833.

De Deurwaarder bij het Geregtshof te Suriname, speciaal ten dienste der Commissie tot de Kleine Zaken,
ABm. MOz. FERNANDES.

WIJKMEESTEREN van Wijk Lr. D., 1ste gedeelte, zullen op den 18den Maart aanstaande, een aanvang maken met de *jaarlijksche omschrijving*, der in hunne Wijk wonende vrije Personen, ingevolge Publicatie d.d. 5 Maart 1828.

Paramaribo, den 10 Maart 1833.
C. L. G. LINCKERS.
I. NUNES.

(8116) De bij vorige Courant van den 21sten Januarij ll., geannonceerde Verkoop van het HUIS en ERF, aan de *Gravenstraat*, L. A. No. 10; aankomende den uitlandigen A. VAN HASSELAAR, zal alsnu zijn voortgang hebben op MORGEN den 14den Maart e. k., des morgens ten *Negen* uren, ten huize van den Vendumeester J. E. LYONS.

Paramaribo, 13 Maart 1833.
H. BIJLAART qq.

(8141) Die eenige deugdelijke vorderingen mogten hebben, ten lasten nu wijlen R. L. WIJCHGEL, worden verzocht de rekeningen in *blanco* deswegens, behoorlijk gestaafd, te bezorgen ten Kantore van den eerste ondergeteekende.

Paramaribo, den 11 Maart 1833.
W. C. KENNEDIJ qq.
C. S. SPILLENAAR qq.

(2754) M. A. KEIJSER zal Vrijdag op Vendu verkoopen: Provisien, Stukgoederen, enz.

MENGELINGEN.

DE STOELENMATTER.

HENDRIK MOED had op zekeren guren Novemberdag van het jaar 1830 de vrij uitgestrekte, doch doodsche stad Delft reeds twee malen in alle rigtingen doorkruist, en niet opgehouden met luide stem te roepen: »*Stoelenmaten!... goed en sterk! voor half geld!* Overal, waar hij — dat zelden gebeurt, want men schijnt zich in de aloude stad in de achterste gedeelten der huizen, in eene vrijwillige gevangenis op te sluiten — overal waar hij een levend wezen — al was het ook maar eene nieuwsgierige dienstmaagd, ja zelfs eene kat of een hond — door de gordijntjes zág gluren, verhief hij zijne stem in dezelfde verhouding als hij zijnen gang vertraagde, altoos in de hoop van eenig werk te zullen bekomen, doch zulks gebeurde niet, zoodat hij baloorig werd, en ernstig begon te gelooven, dat er in Delft geen kapotte stoelen meer waren.... Hij was door en door koud, bleek en hongerig, peinzend en bedroefd liep hij daarhenen; met den bos biezen onder zijn arm droop het water stroomsgewijs in zijne klompen; en door de scheur in den rand van den ouden zijden waterproef — die hem door een medelijdend heer gegeven was, toen de hoed de proef niet meer kon doorstaan — vloeide het met groote droppels in zijn' hals, zonder dat het hem deerde; want even als de hoenders, wanneer de doodsche stilte en de neêrhangende pluim van den haan hun geen goed weer voorspelt, het schuilen moe worden, even zoo liet HENDRIK zich druipnat regenen, zonder er bijna aan te denken, dat het regende. Zijn geest was met geheel andere zorgen vervuld.. In het ginsche bouwvallige huisje nabij de Rotterdammer poort, zuchtte zijne oude moeder bij het ziekbed eener beminde zuster... er was geen brood in de kas, geene vonk aan den haard, al hare hoop vestigde zich op de te huis komst van haren zoon, die welligt iets zoude verdiend hebben... Helaas! de goede jongen had bij den besten wil van de wereld niets kunnen verdienen;... hij voelde al het martelende van zijnen toestand; en bij gevolg niets van den regen; want wie kan met zulk een pak op het hart aan een nat pak op het lijf denken?

Afgemat aan ziel en ligchaam, keert hij toen het donker werd naar huis terug... Hij durft zich bijna niet vertoonen,.. zoo jong — zoo kloek, zoo sterk en niets te kunnen verdienen; dat was hem even ondragelijk als onbegrijpelijk, en nogtans was het zoo; want toen de moeder hem zacht en medelijdend vroeg: of hij iets verdiend had, moest hij *neen* zeggen;... het woord bleef hem als in de keel zitten; hij zuchtte, en viel moedeloos op een' stoel neder.

Nu vergat de goede moeder haar eigen lot omdat van haren braven zoon te beklagen. »Arme jongen! wat zijt gij nat en koud en droevig!... gooi mij dat buis uit; hier.. dat zal u verkwikken." Terwijl hij het buis uittrok, wikkelde zij hem in haren warmen schoudermantel, en zeide op een' toon waaraan men hooren kon, dat zij geheel anders dacht dan zij sprak; »houd moed, HENDRIK! hierna beter, schrijft de Almanak.... wij zullen vroeg gaan slapen; als men slaapt voelt men geen honger.... Zie uwe zuster slaapt ook; de koorts had haar afgemat; die rust zal haar verkwikken... God is goed, jongen! den slaap heeft Hij zeker voor ongelukkigen daargesteld.. de vergetelheid van alles, dat verpoozen onzer denkbeelden is zaligheid.. Gaan wij dus slapen, mijn kind!

»Neen — zeide HENDRIK" ik wil niet gaan slapen;.. het is nog vroeg... er schiet mij iets in... dien ouden heer, dien wij onlangs — toen hij op straat een toeval kreeg — hebben bijgestaan; en die ons toen zoo hartelijk bedankte, dien wil ik met onzen nood bekend gaan maken, welligt dat God zijn hart beweegt; in treurige omstandigheden moet men tot treurige uitersten komen... Het is hard, het is eigenlijk bedelen, maar in Gods naam, nood breekt wet."

De moeder huiverde om tot dien stap te komen; zij was in een geheel anderen stand opgevoed, was wel is waar door den loop der tijden en den dood van haren man in armoede geraakt, en wel zoo langzaam, dat zij het bijna niet gevoeld had; doch thans voelde zij het tiendubbeld, thans nu zij gedrongen werd te kiezen tusschen bedelen of van honger omkomen.. Zij koos datgene, wat de aandrift der natuur aan allen zou doen kiezen; doch niet haar zoon moest bedelen, zij zelve wilde dit doen; hij moest deze vernedering zoo lang mogelijk ontwijken; in latere jaren, in betere omstandigheden zou het denkbeeld hem hinderen... De zoon dacht, dat het zijn pligt was, en toen zij na lang en edelmoedig twisten elkander de grieving niet wilden afstaan, besloten zij om dezelve te deelen... De kranke sliep zoo gerust, dat haar geen kanonschot zoude gewekt hebben; men kon haar veilig eenige oogenblikken verlaten om naar het oud-Delft te gaan.. HENDRIK trok het natte buis weder aan, zijne moeder hing zich den schoudermantel om, en beiden verlieten het huis..... Treurige avondwandeling! zij konden elkander geen enkel woord toespreken, uit vrees van het gevoel te zullen wakker maken.

* * *

De schildpadsoep is dun en die haas droog en taai, gij moet de keukenmeid wegjagen

Jufvrouw STAAK — zeide de oude schatrijke Heer D*** tot zijne huishoudster, die met de zaak scheen verlegen, en eenige verwenschingen over de roekeloosheid en onkunde der dienstboden prevelde, terwijl zij met de punt van haar zilveren mes, de hersens uit den gekloofden hazenkop peuterde, en ze op eene kluchtige wijze den oude aanbood met een dubbelzinnig gelaat, waarop de woorden: *gij hebt ze wel noodig* als geschreven stonden.

Onder het met kleine teugen opslurpen van eene groot glas *Madame Bourgade*, die in het kristal tintelde, vervolgde de oude knorrepot:

» Het is gelukkig, dat hij niet hier is, » anders wierp hij de meid in den soepketel; want hij is driftig en eet gaarne lekker; nu daar slacht hij mij in."

» Wie?" vroeg Jufvrouw STAAK lagchend.

» Wel hij . . ." en metéen wees de Heer D*** met den vetten wijsvinger, waarmede hij zoo even een' hazensprong had aan den mond gebragt, op het afbeeldsel van een' frisschen blonden jongen, die met grage blikken op de welbereide tafel scheen te staren, als had hij gaarne in *originale* bij de smulpartij voorgezeten.

Er werd in dit oogenblik gescheld. » Wat » zal dat nu weer zijn . . . het is zes uur, » men laat mij geen tijd om te eten, ik » wil niemand spreken, Jufvrouw STAAK!.. » zeg dat ik ziek ben."

De Keukenmeid trad juist binnen, » Mijnheer Vrouw MOED en haar zoon wenschten » u gaarne. . ." » Zoo Dame," viel haar de oude in, » gij kunt met Allerheiligen ophoepelen. . . uwe soep is naauwelijks » goed voor het gasthuis en uw haas zoo » droog en zoo taai als een stokvisch. . ." » De » poelier heeft den haas slecht gelardeerd... » maar... Vrouw MOED en haar Zoon..."

» Ik ken geene Vrouw MOED, en mijn » polier krijgt morgen den zak en gij met » den poelier." » Mijnheer die Vrouw wenschte u gaarne een woord te spreken."

» Ik ben ziek... ik spreek niemand... het » is waarschijnlijk eene bedelpartij... doe » hen heengaan, en sluit de deur goed achter hen digt, zij mogten mij bestelen... » de meeste bedelaars zijn tegelijk dieven; » wat zij niet krijgen, nemen zij, en nu » ga heen, laat dat volk, zoo lang niet alleen in den gang staan."

De Keukenmeid vertrok, doch kwam spoedig terug. » Mijnheer! het is Vrouw » MOED met haar Zoon, zij zeggen bij u » bekend te zijn."

» Ik ken geene Vrouw MOED noch haren Zoon, jaag ze weg... ik ben voor » niemand te spreken."

» Zoo... goed..." mompelde de meid, » anders, Mijnheer! de vrouw zeide mij, » dat ik u zeggen moest, dat zij de Vrouw » en die Jongeling waren, die u onlangs, » toen gij buiten de Haagsche poort een » toeval kreegt, hebben geholpen en te » huis gebragt."

» Ja, toen ik mijne zilveren snuifdoos » ben kwijt geraakt... O! die zullen ze » mij mogelijk komen terug brengen, hun » geweten zal aan het knagen geraakt zijn... » vraag of het om de snuifdoos is."

Alweder ging de Meid heen, doch kwam spoedig terug: » neen, Mijnheer! de menschen hebben uwe snuifdoos niet, doch » wenschen u iets van belang te zeggen."

» O dan zullen zij den dief weten aan te » duiden, want ik was op dat oogenblik in » een' zwerm van gemeen volk. Laat hen » binnen, KAATJE! laat hen hier komen."

Mijn Lezer wete vooraf, dat de Heer D*** een vrek was in al de beteekenis van het woord, en dat hij niets overhad dan voor zichzelven, en somtijds voor zijn' zoon, wiens portret aan den wand hing; ongelukkig was hij schatrijk... Geen vrek moest zulks zijn, en door eene zonderlinge beschikking zijn het de meesten... God alléén weet waarom.

Schoorvoetende trad de uitgehongerde moeder met haren zoon binnen; de geur van den maaltijd deed hen reeds watertanden, zij wendden het oog van de tafel af om niet in de kwelling van TATALUS te vervallen.

» Hebt gijlieden mijne snuifdoos of weet » gij den dief aan te duiden?"

» Neen, Mijnheer! wij weten van niets," zeide HENDRIK.

» Mijnheer!" sprak de moeder: » wij » hebben het ongeluk van zeer behoeftig » te zijn."

» Dat is een vrij algemeen ongeluk, » vrouwtje! Het ware geluk is eene fabel, » zorg en kommer alleen zijn waarheden." Dit laatste zeide hij op eenen toon als wilde hij zich ook voor ongelukkig doen doorgaan.

» Mijne dochter is ziek, en wij hebben » honger."

» Dat is treurig als het waar is."

» Het is waarachtig waar," zeide HENDRIK, zich de hand op het hart leggende.

» Knaap! gij moet in mijn huis niet zweren, hoor je?... nu gij dat gedaan hebt, » geloof ik je niet."

» Mijnheer... God hoort het mij zeggen, » wij hebben honger," hernam Vrouw MOED met tranen in de oogen.

» Vloek niet, Vrouw! vloekers zijn God » een gruwel; wie Zijn naam ijdelijk gebruikt, zal niet voor onschuldig gehouden worden."

» Wilt gij ons dan gelooven, Mijnheer! » wij hebben een' bitteren honger?"

» Ik geloof u gaarne, maar wat wil dat » nu?"

» Wij bidden u om eenen bete broods."

» Als ik al de hongerigen, die de stad » Delft oplevert, wilde spijzigen, dan mogt » het alle dagen wel manna in mijn' tuin » regenen."

» Permiteer mij u te zeggen, Mijnheer! » dat wij met u in eenige betrekking staan."

» Met mij, Vrouw!... God bewaar me!.. » ben je dwaas." — Hij sloeg een glas port naar binnen. De Vrouw werd rood van verlegenheid; haar zoon zulks bemerkende vatte het woord op: » Moeder wilde zeggen, Mijnheer! dat UE. ons niet voor de » eerste maal ziet."

» Dat kan zeer wel zijn, ik zie dagelijks » honderden menschen, doch verlang daarom juist in geene connextiën te komen."

» Wij zijn het, Mijnheer!" zeide de Vrouw, » die u geholpen en te huis gebragt hebben, toen gij onlangs buiten de » Haagpoort die soort van beroerte kreegt."

» God bewaar me! Vrouw eene beroerte!... » gij maakt van eene muis een' olifant... » eene beroerte! het was slechts eene duizeling, zoo als ik er soms drie op een' » dag krijg, een beetje volbloedigheid, wat » zenuwwerk anders niet!... Eene beroerte!... » Nu, de gemeene lui weten de dingen te » vergrooten... Als ik mij niet vergis, dan » was ik op mijne stoep reeds zoo wel, » dat ik u voor uwe hulp bedankt heb... » Heb je nog iets te zeggen, Vrouw?"

» Mijnheer! de nood, o de nood, de » honger alléén dwingt ons..."

„ Vrouw!" viel hij haar in, „ waarom „ wendt gij uw hoofd af als gij tot mij „ spreekt?... Ik ben geen Turk... wie een „ mensch niet durft in de oogen zien, heeft „ niet veel goeds in den zin."

„ God beware mij, Mijnheer!... ik kan „ u niet aanzien... ik heb een' bitteren honger en die warme spijzen..."

„ Zoo, zoo, gij schijnt nog al te weten „ wat lekker is."

„ Ach, Mijnheer! droog brood is voor „ eene ledige maag lekkernij."

„ Bedelaarspraat... wat wilt gij van mij?"

„ Mijnheer... gij verstaat ons immers reeds; „ wij hebben honger en de kleine dienst „ die wij u bewezen hebben, heeft ons de „ vrijheid doen nemen..."

„ Nu begrijp ik je... gij wenschte een „ groot loon voor eene luttele pligtbetrachting... zoo gaat het, bij de smalle gemeente moet men altoos met de hand in „ den zak staan; als ik een' hond op straat „ in zwijm zie liggen, smijt ik hem in het „ water om hem te doen bijkomen, laat „ staan een' mensch, een' fatsoenlijk man... „ Wel, Vrouw! als ik al de menschen, die „ mij helpen, wanneer mij duizelingen overvallen, wilde beloonen, dan kwam ik met „ 's Konings inkomen nog niet toe... En nu „ ga heen, laat mij met rust... gij moet mij „ niet meer komen lastig vallen, vooral „ niet als ik aan tafel zit; wanneer men „ van bedelaars hulp ontvangt, is men er „ jammerlijk aan toe."

„ Onmensch!" riep de zoon, „ wij zullen „ eer van honger sterven dan uwe hulp „ weder inroepen... Kom, moeder! laat den „ vrek zijn' overvloed genieten... God zal „ hem te Zijner tijd aan dit uur herinneren „ en wee dan den rijkaard."

De Vrek lachte... HENDRIK trok zijne moeder voort, en verdween. — Jufvrouw STAAK zag hen met medelijden na.

(*Het vervolg en slot hierna.*)

VRIJE MENSCHEN.

De Engelsche *magna charta* (*) die JAN ZONDER LAND ten jare 1215. gedwongen, gaf, is in zeker opzigt en in enkele bepalingen eene ware satire op de vrijheid, die des te bijtender is, naarmate die verleener dezer vrijheden dezelve niet vrijwillig, maar door zijne onderdanen daartoe genoodzaakt, toestond. Daartoe derhalve noodzaakten zij den Koning! en zij verklaarden zich dus vervolgens ook met datgene, wat hij gaf, te vreden! — Hier slechts eenige bewijzen voor die bewering, en tevens eene bijdrage tot de kennis van die, in onzen tijd bijzonder belangwekkende grondwet, voor *Engeland*. — Aldus heet het onder anderen in dezelve:

„ Al de vrije menschen zullen voor eeuwig de volgende regten hebben: Wanneer een graaf, baron of ander onmiddelijk in de krijgsdienst sterft, zal zijn zoon en erfgenaam, wanneer hij mondig is, dadelijk het volle leen, die des graafs voor een testamentaire waarde van 100 pond sterl. enz. terug bekomen. — De erfgenaam zullen spoedig overeenkomstig hunnen stand uitgehuwelijkt worden, onder beraadslaging hunner naaste bloedverwanten. — De weduwe zal dadelijk na haars mans dood, hetgeen haar uit deszelfs vermogen toekomt, ontvangen, en veertig dagen in zijn huis blijven. — Geene weduwe zal door den leenheer tot een huwelijk gedwongen worden, zij echter ook niet buiten deszelfs voorkennis mogen trouwen. — De Koning mag geenen schuldenaar land en luiden afnemen, zoo lang hij in staat is, om te betalen. — Heeft iemand eene som gelds van een' Jood ter leen ontvangen, en sterft hij, dan behoeft zijn zoon, zoo lang hij minderjarig is, geene interessen te betalen. — Wanneer iemand sterft, en den Jood iets schuldig is, zoo kan de vrouw van den overledenen haar huwelijksgoed gerust terug nemen; even zoo moet eerst voor het naar hunnen gestand gepaste onderhoud der minderjarige kinderen gezorgd zijn, alvorens de schuld van het overige bepaald kan worden; en ook alsdan wordt datgene, wat den leenheer toekomt, er nog afgetrokken. — Sterft iemand zonder testament, zoo wordt, *onder opzigt der kerk* en der bloedverwanten, zijn vermogen onder de erfgenamen verdeeld, met in achtneming der regten der schuldenaars. — Geen beambte dwinge eenen vrijen man, om voor te spannen. (Maar onvrije?)

Uit dit een en ander blijkt duidelijk, dat ook de *magna charta* in zeker opzigt slechts den adel en de kerk boven anderen begunstigt, en zoo doende eene vrijheid voor Engeland mede hielp stichten, hoedanige wij ze daar tot nog toe gevonden hebben; eene vrijheid, die in vele opzigten op ware *ongelijkheid* berustte.

(*) Eigenlijk een groot papier of blad; bij uitbreiding eene *grondwet* of hoofdoorkonde der Engelsche staatregeling.

Ter Drukkerij van GEZUSTERS SERRES.